

Beslutade den 5 maj 2017

Ungdomsreduktion vid bötesstraff

Riktlinjer för när straffet bör bestämmas till böter p.g.a.

29 kap. 7 § brottsbalken

När den misstänkta personen är under 21 år ska bestämmelsen i 29 kap. 7 § brottsbalken om s.k. ungdomsreduktion tillämpas vid straffmätningen. Här ges riktlinjer för när straffet bör bestämmas till böter p.g.a. ungdomsreduktion.

Penningböter

Någon reduktion bör inte ske för en ung lagöverträdare vid penningböter.

Omvandlingstabell

Straffet för en ung lagöverträdare bör reduceras enligt följande tabell.

Straffvärde	Antal dagsböter ungdom					
	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20 år ¹
Vuxen						
30 db	30	30	30	30	30	30
40 db	30	30	30	30	30	30
50 db	30	30	30	30	40	40
60 db	30	30	30	40	40	50
70 db	30	40	40	50	50	60
80 db	40	40	40	50	60	70
90 db	40	50	50	60	70	80
100 db	40	50	60	70	80	90
110 db	50	60	60	70	80	100
120 db	50	60	70	80	90	110
130 db	50	60	70	80	100	120
140 db	60	70	80	90	110	120
150 db	60	70	80	100	120	120
Över 150 db	60	70	90	110	130	140
Fängelse 14 dgr	70	80	100	120	140	150
Fängelse 21 dgr	80	100	120	140		
Fängelse 1 mån	100	120	140			
Fängelse 2 mån	120	140				
Fängelse 3 mån	140					

¹ När det gäller reducering av straffvärde på nivån 140–150 db för ålderskategorin 20 år, se Högsta domstolens slutsats i NJA 2012 s. 16 p. 10.

Flerfaldig brottslighet

Omvandlingstabellen ovan bör tillämpas även vid flerfaldig brottslighet. Det kan noteras att straffvärdenivån över 150 dagsböter endast kan användas vid flerfaldig brottslighet.

Rättslig reglering och rättspraxis

Av 29 kap. 7 § första stycket brottsbalken följer att om någon har begått brott innan han eller hon har fyllt tjuogoett år, ska hans eller hennes ungdom beaktas särskilt vid straffmätningen. Rätten får då döma till lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet. Det krävs inte att gärningspersonens låga ålder har påverkat handlandet för att bestämmelsen ska vara tillämplig.

I rättspraxis ges vägledning om hur nämnda bestämmelse om ungdomsreduktion bör tillämpas vid straffmätning där straffet ska bestämmas till böter.² Bestämmelsen tillämpas när lagöverträdaren är under 21 år och straffet ska bestämmas till dagsböter. Då straffet ska bestämmas till dagsböter för en vuxen så bör det inte reduceras till penningböter med hänsyn till bestämmelsen om ungdomsreduktion. Vidare bör reduktion inte ske vid penningböter.

Dessa riktlinjer tillämpas från och med den 1 juni 2017 och ersätter Riksåklagarens riktlinjer 2013:2.

ANDERS PERKLEV

Peter Lundkvist
(Utvecklingscentrum Stockholm)

---

² Se bl.a. NJA 1996 s. 63, NJA 2005 s. 878, NJA 2008 s. 626, NJA 2012 s. 16 och NJA 2014 s. 658.